

AFRICA AEQUATORIALIS

EXC.MI P. D. IOSEPHI COUCHEROUSET

Archiepiscopi Banguensis (Bangui)

Die 25 augusti 1959

Eminentissime Domine,

Deo invocato, virisque optimi consilii auditis et re tandem mature considerata, de proximo Concilio Oecumenico haec tibi tradenda esse putavi:

1. Mihi de illo coetu vehementer congratulor cum de tali eventu pro Ecclesia magnus profectus defluere soleat.

2. Cum a Vaticano Concilio primatus Romani Pontificis pariterque eius infallibile magisterium iam perfecte definita sint, nunc valde prodesset *amplior doctrina de episcopis et sacerdotibus*.

3. Multum etiam iuvaret *de munere laicorum in Ecclesia* sicuti de apostolatu ab eis exercendo accuratior ac certior definitio. Etenim dolendum est sic dictam « Actionem Catholicam » aliter se habere in aliis et aliis regionibus seu nationibus; tum laicis tribui videtur quasi sui iuris auctoritas, tum, e contra, habentur ut meri auxiliarii clericorum.

4. Sicuti bene noveris, in territoriis infidelium, pessima *divisio christianorum* in maximum vertitur detrimentum fidei. Revera, hic nobiscum versantur haeretici praesertim sed etiam schismatici. Certo certius totis viribus conari debemus ut ad hos fratres a nobis misere seiunctos accessum largiorem habeamus et quid de rebus dogmaticis nostra Ecclesia exacte sentiat benigne aperiamus. Saepe nobis patefit haeticos, viros de cetero optimos atque honestos, circa nos miris praeiudiciis laborare.

Ut aliquod exemplum in medium afferam, tuam Eminentissimam Dominationem certiozem faciam de aliquo facto quod nuper apud nos advenit. Paucis mensibus anteactis, ministri reformati, e Statibus Foederatis oriundi, libellum in nostra dioecesi vulgabant quod varios usus catholicorum refellere contenderet, inter quos nominabatur « adoratio Virginis ». Porro cum de hoc apud unum ex eis viva voce conquestus sim, ille, urbane sane et sine negotio mihi plane assentitus est, ultro adiciens: « Fatemur nos de catholicis multa ignorare; istum libellum utique adimemus. Faveas apud nos redire nam mutuo nobis opus est talibus congressionibus ».

Ad hanc tamen quaestionem rite solvendam, diuturnae praerquiri videntur actiones ita ut ubicumque haeretici inveniuntur, cum illis qui eorum variis sectis praesunt docti theologi nostri iteratas conciliationes habeant ad murum istum triste inter nos erectum primum quam maxime deprimendum.

Etsi, ut patet, depositum fidei incorruptum servari debeat, in re disciplinari mutanda latissimae e contra facultates Ecclesiae nostrae praebentur. Cum, verbi gratia, Ecclesia Christi non lingua sed caritate adnetur, et haeretici a latinis vocabulis saepius abhorrescant, nonne ex hac parte aliquid eis concedi posset? Ceterum te non latet cursus philosophiae et theologiae, apud ipsas ecclesiasticas universitates, minus minusque latine doceri. Hoc sane intelligitur, nam multo facilius discuntur ea quae lingua vernacula traduntur. Quod ad recitationem divini officii attinet, usus linguae gallicae multum, ni fallor, devotionem meam foveret!

Quoad caelibatum et habitum clericalem accommodationes fieri possent pro illis saltem ministris (si de caelibatu agitur) qui ex haeresi in catholicum sacerdotium restituerentur.

5. Eadem aliquatenus valent et pro schismaticis.

6. Mea sententia, recitatio divini officii diutius protrahitur ut possit cum debita devotione fieri. Nonne idem dici deberet de precibus et exercitiis religiosorum (sive virorum sive mulierum) qui in vitam activam incumbunt? Etsi apostolatam exercent, habent tamen tot orationes solvendas quot a monachis vel monialibus perficiuntur. Quo factum est ut utroque munere, orationis scilicet et apostolici ministerii, imperfecte perfungantur, detrimentum valetudinis accipiant, et denique taedium animi experiantur, carendo illo gaudio et pace quae tantum decent divino servitio.

7. Confusio quae nunc aliquatenus viget quoad ritus adhibendos in cultu liturgico fungendo, certo dolenda est, quamvis signare possit desiderium sanae cuiusdam renovationis. In qua re aptanda, actio sic dictae « Pastoralis Liturgicae » iam magnum laborem impendit bonosque effectus obtinuit; optandum est autem ut illud opus persequatur ita ut mox iterum, ad maius divini cultus decus, eadem regulae ubique sancte serventur.

8. Nonne sat mirum videtur plerosque episcopos Europae, Galliae verbi gratia, difficilius et quasi aegre votis suorum sacerdotum annuisse qui eos rogabant facultatem petendi Africae regiones ad « Fidei Donum » illis populis nunc bene dispositis quam primum largiendum? Nonne administratio ecclesiastica dioecesium dicenda est, ab illis praelatis modo arcto nimisque traditionali concipi atque exerceri, dum e

contra ex sana aptatione structurarum aliquando possibile evaderet clerum aequius simulque efficacius distribuere? Episcopi omnes gravius curare deberent, collegialiter quidem, de fide toto orbe propaganda.

Precor Eminentiam Tuam, ut religiosi obsequii mei testimonia accepta habere dignetur.

✠ IOSEPH COUCHEROUSSET
Archiepiscopus Banguensis

2

EXC.MI P. D. ALPHONSI C. B. BAUD
Episcopi Berberatensis (Berbérati)

Berbérati, 10 decembris 1959

Eminentissime Domine,

Pergratum mihi est exponere Commissioni Antepreparatoriae pro futuro Concilio Oecumenico haec vota:

1. Hodie doctrina atque disciplina Ecclesiae ad scholas pertinentes practice ab aliquibus fidelibus necnon ab aliquibus clericis in dubio ponuntur. Occasione Concilii, videtur necessarium vel saltem opportunum, eas, modo quidem sollemni, in mentem revocare et denuo affirmare.

2. Quemadmodum in mortali concretionem nostra cum membrum dolet, cetera omnia condolescunt, ita in Ecclesia singula membra non sibi unice vivant, sed aliis adiutricem operam praestent, cum ad mutuam consolationem tum ad ampliorem usque aedificationem totius Corporis.

Atqui aedificatio Corporis Christi in multis regionibus fieri nequit quia sacerdotes pauciores sunt. Summus Pontifex Pius XII f. m. rogavit episcopos qui multos sacerdotes habent ut aliquos ex eis mittant in regiones valde pauperes in quibus sacerdotes pauciores sunt. Videtur necessarium hanc vocem Summi Pontificis Pii XII, occasione Concilii, revocare.

Quaestio magni momenti est. Hodie enim pagani in multis regionibus Evangelium audire volunt, forsitan cras, deficientibus sacerdotibus, hi pagani ad communistas aut mahumetanos ibunt.

3. Vita communis pro clericis, praesertim in regionibus Missionum, valde suadenda est. In hac vitae forma, sacerdotes pericula facilius superabunt.

Eminentiae Vestrae humillimus famulus

✠ ALFONSUS C. B. BAUD
Episcopus Berberatensis

3

EXC.MI P. D. MICHAËLIS BERNARD
Archiepiscopi Brazzapolitani (Brazzaville)

Le 18 août 1959

Eminence Révérendissime,

En réponse à votre lettre circulaire du 18 juin dernier tardivement reçue, j'ai l'honneur de vous adresser quelques lignes où j'ai noté très brièvement quelques pensées en ce qui concerne le prochain Concile Œcuménique.

Daignez, Eminence Révérendissime, agréer, avec mes excuses pour cette réponse tardive, l'expression de mes sentiments respectueux et filiaux.

✠ MICHEL BERNARD
Archevêque de Brazzaville

DE PRESBYTERIS

I. *De caelibatu*

Aliqui forsan censent abrogandam esse legem caelibatus pro presbyteris Ecclesiae latinae, sequentibus innixi argumentis:

1) presbyter assumere debet integram hominis christiani conditionem, ita ut facilitates difficultatesque talis conditionis expertus, propinquior fidelibus, consilia det aptiora maiorisque pretii,

2) ita facilius tentationes fugiet, scandalumque cavebit.

Ad quae respondendum videtur:

Ad 1^m Christus, cuius sacerdotium participat presbyter, perfectae castitatis vitam duxit, talemque vitam commendavit; qui tamen optime humanam conditionem noverat eiusque aerumnas, angustias, culpasque.

Per legem caelibatus castitatemque perfectam, presbyter totaliter Deo consecratur, et sic magis omnibus apparet ipsius sacer character et aptitudo ad ea quae Dei sunt et munus mediatoris inter Deum et homines.

Lex caelibatus, ardua certe, tantummodo per abnegationem sui observatur: quod presbyterum continue vigilem supponit, et ideo magis ad superna intentum, et magis ad gratiarum actiones pronum reddit.

Quoad cognitionem difficultatum quas experiunt fideles in vita

coniugali, optime talem cognitionem acquirere potest per sacri ministerii vitaeque pastoralis exercitium, et ita evadere perfecte aptum ad eos consiliandos. Christiani coniugati sciunt proprias curas infirmitatesque remedium habere non tam humanum quam divinum: ideo ad presbyterum cor suum aperiunt quia separatum a mundo inveniunt.

Ad 2^m Nec matrimonium presbyterum a tentationibus culpisque tutum faciet. Experientia enim constat tentationes culpasque inveniri etiam apud generosos christianos, eo praesertim tempore ubi, in nostris regionibus, relationes coniugales haberi non possunt.

Quae culpa et maiora et ampliora scandala obtinebunt.

Item qui sunt matrimonio coniuncti multas curas habent et quoad familiam et quoad filiorum educationem, et quoad proprios parentes: notandum quod ingerentia familiae maxima est in nostris regionibus.

Denique cura familiae impedimentum erit, zelum et ardorem minorabit in labore apostolico.

II. *De habitu clericali*

Forsan et de veste talari quaestio erit, praesertim extra liturgicas caeremonias.

Quae certe parum apta videtur ad plura negotia et ad itinera. Et non minoris est pretii...

Presbyter tamen catholicus deferre debet semper et ubique vestem distinctivam, ita ut a fidelibus discernatur, quod ipsi magnam praebebit tutelam in periculis et tentationibus.

DE LITURGIA

Quoad usum linguarum vernacularum in Africa

In praesentibus adiunctis, post decretum recenter promulgatum S. C. R. traductionem Ritualis permittens (ad tempus), usus linguarum vernacularum hoc affert commodum ut fideles meliori modo ad Missae sacrificium participant et maiore fructu sacramenta recipiant.

Estne necessarium ut maiores dentur facultates? Non videtur. Praeque linguae vernaculae in regionibus istis, intra nimis parvas fines sunt in usum; variantur et mutantur ita ut hodie adulescentes verba, dicta et proverbialia multa amplius non intelligant; denique in nostra Republica 79% puerorum scholam frequentant ubi sola lingua gallica docetur, quae proportio de cetero crescit de die in diem.

Quoad reformationem liturgicam in genere

Principia, quae talem reformationem inspirabunt, videntur esse:
 — ut maior sit perspicuitas in ritibus, ita ut facilius intelligantur;
 — ut ea quae sunt principalia et maioris momenti non obruantur accessoriis;
 — ut maior procuretur simplicitas et symbola obscuriora vitentur;
 — denique, si maior datur latitudo in verbis et ritibus, servetur tamen necessaria unitas.

DE ACTIONE CATHOLICA

Dantur saepe confusiones damnosae inter Actionem Catholicam, actionem socialem et actionem politicam. Videntur provenire ex defectu formationis eorum qui « militantes » vocantur.

Quorum activitates non amplius verum apostolatam sed fines mere temporales spectare videntur.

Imo, aliquando, aegre de finibus ultimis regnoque aeterno sermo fieri potest.

Cum spiritualia desint fundamenta timendum est ne cura ad « militantium » formationem quoad vitam civilem et socialem adhibita, denique tandem in commodum Ecclesiae inimicorum proficiat.

Actio Catholica finem certe prosequitur ut eos attingat qui nec a clero nec ab ipsa paroecia adiri possunt. Sed accidit ut in diffidentia veniat erga paroeciam: sic aliqui « militantes » extra paroeciam practice vivunt nec unquam cum clero paroeciali conveniunt. Et tamen multum possent ad progressum et « animationem » ut aiunt propriae paroeciae.

✠ MICHAËL BERNARD

Archiepiscopus Brazzapolitanus

4

EXC.MI P. D. PAULI DALMAIS

Episcopi Arcis-Lamy (Fort-Lamy)

Pala (Mayo-Kebbi) Tchad, die 29 augusti 1959

Eminentissime Domine,

Iter faciendo per regiones meridionales meae dioeceseos, cogitavi et laboravi de responsione quam dare velim Litteris Commissionis Antepreparatoriae Concilii Oecumenici, quas Eminentia Tua benigne mihi communicavit.

Has non a multo tempore accepi, idcirco tempus cogitandi mihi defuit. Imo, cum nec lexicum latinum nec librum grammaticum mihi praesto sint, timeo ne responsio mea, pessima lingua exarata, offendat aures et oculos Eminentiae tuae. De his et ceteris mihi velis indulgere.

I. De disciplina et liturgia Baptismi adultorum

a) Episcopus Arcis-Lamy exoptat ut ritus praeparatorii Baptismi adultorum, i. e. qui antecedunt professionem Fidei et triplicem infusionem aquae baptismalis, per partes et successive peragi possint, per plures menses vel etiam per totum annum quo completur praeparatio catechumenorum. Ita ut scrutinia et exorcismi sint velut gradus naturales huius progressionis ad Baptismum.

b) Ut recitari possint lingua vernacula — ab ipso sacerdote celebrante — formulae et verba exorcismorum, unctionum, et formula ipsa Baptismi, quin haec omnia lingua latina repetere necesse sit. Verba maximi momenti videntur esse maxime intelligenda a populo christiano.

II. De disciplina et liturgia S. Sacrificii Missae

a) Ut in Missis lectis, Sacerdos celebrans recitare possit directe lingua vernacula totam partem Missae quae dicitur « propria », i. e. orationes, versus et lectiones biblicas. His omnibus non latine repetitis.

b) Item ut recitari possint lingua vernacula, ab ipso sacerdote celebrante, partes sequentes Missae, quae dicuntur « communes »: *Pater, Ecce Agnus Dei qui tollit peccata mundi, Corpus Domini Nostri... custodiat...* etc., ante communionem. Relictis latine recitatis de more.

c) Episcopus Arcis-Lamy desiderat aliquas mutationes fieri in lectionibus sive Evangelii, sive Epistolarum, in Missis diebus Dominicis.

Nonnulla loca *Sancti Evangelii* manent minus nota a fidelibus, quia numquam leguntur in Missis dominicis, v. g. Evangelia de Nicodemo, de muliere Samaritana, narrationem Resurrectionis Domini et apparitionum in pago Emmaus et in Galilea post resurrectionem... quae lectiones opportune recitari possent loco evangeliorum difficiliorum vel minus aptorum dierum dominicarum post Pascham.

Insuper, *cornu Epistolae*, raro legitur in Missa dominica Vetus Testamentum. Nonnullae epistolae sancti Pauli, plenae sensu spirituali ac theologico, videntur inaequales intellectui populi. Fortasse melius esset praebere populo aliquot narrationes e Veteri Testamento excerptas, v. g. duplicem narrationem creationis, peccati originalis, momenta praecipua Primi Testamenti, ut vocationem Abrahae, somnium Iacobi, nativitatem

Moysis, arbustum ardentem, transitum maris rubri, res propheticas itineris in deserto, mannam, aquam salientem e rupe, theophaniam in monte Sinai, Decologum, orationem Moysis (*Ex.* XXXII, 7-14), vocationem Samuelis, Unctionem David; quaedam loca ex libris prophetarum desumpta, ut theophaniam Isaiae, Canticum Vineae, visionem Ezechielis: aliis verbis, loca biblica quae successive lecta, ut in Breviario, enarrarent quasi per summitatem Historiam Salutis.

III. *De Sacramento Confirmationis*

Episcopus Arcis-Lamy exoptat ut melius et clarius efformetur a Sancta Ecclesia doctrina theologica de Sacramento *Confirmationis*.

IV. *De liturgia matrimonii*

a) Episcopus Arcis-Lamy exoptat ut pronuntiari possint lingua vernacula, ab ipso sacerdote celebrante, quin eas repetere latine necesse sit, formula: *Ego coniungo vos...* et benedictio annuli.

b) Ut pronuntiari possint lingua vernacula, ab ipso sacerdote celebrante, orationes et formulae benedictionis nuptialis intra et extra Missam.

V. *De liturgia defunctorum*

a) Episcopus Arcis-Lamy exoptat ut pronuntiari possint, ab ipso sacerdote celebrante, quin eas latine repetere necesse sit, formulae orationum, versus absolutionis ad feretrum, delationis ad coemeterium et inhumationis.

b) Ut cantus et melodiae huius liturgiae defunctorum desumi possint e modis indigenis usitatis in regionibus missionum.

VI. *De usu linguae vernaculae in genere*

Ut, in genere, enixius declaretur disciplina sanctae Ecclesiae de usu linguae vernaculae in liturgia sacramentorum. Cum non raro latae facultates concedantur aliquibus ecclesiis, non videtur ratio cur doctrina vel disciplina generalis non efformetur de usu linguae vernaculae.

VII. *De recitatione horarum Breviarii*

Episcopus Arcis-Lamy rogat ut, secundum diversitatem vocationum sacerdotalium in Ecclesia, admittatur duplex ratio recitandi horas canonicas:

1) Breviarium Monachorum, seu virorum contemplationi deditorum quibus omnino Breviarium sub praesenti forma congruere posset, ut recitationi choralis bene accommodatum.

2) Breviarium Sacerdotum qui in vita activa versantur. Quod Breviarium accommodari posset necessitatibus lectionis extra chorum a sacerdote individuo factae: v. g. fiant mutationes in forma horarum matutinarum, ita ut reducantur ad lectionem biblicam, lingua vernacula, ordinatam secundum successionem cyclicam.

Contrahantur in unum orationes *laudum* et *primae*, ita ut orationes selectae, nec non et hymni et psalmi, pondere antiphonarum et rerum omnium quae pertinent ad chorum alleviatae, fiant ut oratio matutina sacerdotum.

Ad maiorem simplicitatem reducantur *horae minores* quibus sufficerent psalmi, versibus et repetitionibus choralibus alleviati.

Contrahantur in unum orationes *vesperarum* et *completorii*, ita ut fiant velut oratio vespertina sacerdotum.

VIII. *De coniunctione inter Hierarchiam et Cleros Regulares ad meliorem collaborationem in operibus.*

Episcopus Arcis-Lamy humiliter petit ut, extra consilium Episcopale, constituatur in quacumque dioecesi quaedam *Curia Apostolica* in qua Ordinarius congregaret et vocaret, singulis mensibus, vel maioribus intervallis, non tantum suos Vicarios Generales et Consiliarios ordinarios, sed etiam omnes Superiores Maiores congregationum vel ordinum regularium, quae laborant in sua dioecesi.

Haec curia vel commissio apostolica, ratione habita privilegiorum religiosorum exemptorum, maxime eniteretur ut omnia opera apostolica sint melius distributa, sive pastoralia, sive quae pertinent ad curam Associationum Actionis Catholicae, ad scholas christianas vel collegia, ad vitam spiritualem iuventutis, ad curam alumnorum scholae publicae...

IX. *Propositum de Diaconibus*

Episcopus Arcis-Lamy exoptat ut, saltem in regionibus missionum, quo copia sacerdotum maxime deest, *Ordinatio Diaconalis* conferri possit viris catechistis, sive in caelibatu degentibus, sive nuptis, dummodo ii diaconi, non orti e seminariis, eligantur cum maxima cura, probatione facta eorum morum et scientiae religiosae et catechisticae.

Per probationem aliquot mensium vel etiam unius anni, parari possent, studio et oratione, ad sacram ordinationem recipiendam.

Qui diaconi essent velut capita congregationis christianae in omnibus pagis quo non degant sacerdotes. Custodiam haberent sacellarum vel ecclesiarum, etiam sanctissimi Sacramenti, et potestatem haberent, secundum normas certas, distribuendi sacram communionem in articulo mortis.

X. *De recitatione officii latini in domibus monialium*

Episcopus Arcis-Lamy existimat lectionem latinam Breviarii vel Parvi Officii B. M. Virginis reprobendam esse in omnibus congregationibus monialium quae vitae activae consecrantur. Quibus Officiis vel Horis latinis supplere possent orationes et lectiones lingua vernacula.

Lectio Officii Choralis, vel cantus, lingua latina, servari posset in maioribus Ordinibus monialium, quae linguae latinae notionem sufficientem habere possunt.

XI. *De modo tractandi cum christianis schismaticis orientalibus*

Episcopus Arcis-Lamy rogat ut quoddam temperamentum fiat disciplinae sanctae Ecclesiae de admissione S. Sacramento Eucharistiae, vel Extremae-Uctioni, vel honoribus sacrorum funerum, quorumdam christianorum schismaticorum bonae fidei, quibus nimis durum est mori sine sacramentis, quando constat recursum ad sacerdotem eorum religionis esse impossibile.

XII. *De quibusdam remediis penuriae sacerdotum*

Episcopus Arcis-Lamy rogat ut magno conatu quaestio de penuria sacerdotum, et melioris eorum distributione in toto mundo, studeatur a quadam Commissione Concilii.

Existimat oportunum esse constituere in omnibus nationibus, sub auctoritate EE. DD. Cardinalium et Archiepiscoporum, commissiones inter-dioecesanæ, quibus cura competeret inquirendi de meliori distributione sacerdotum. Quae Commissiones consilia et vota communicare possent Ordinariis, quos suadere conarentur ut bonum peculiare suae dioeceseos postponant bono universali Ecclesiae. Rogare possent, quin eorum consilia sint praescriptiva, ut in casibus peculiaribus fiat coadunatio vel fusio plurium seminariorum vel collegiorum.

Item Episcopus Arcis-Lamy rogat ut Romae conficiatur quotannis quoddam *directorium* de mediis supplendi penuriae sacerdotum in missionibus et partibus mundi quae dicuntur « dechristianisatis ». Hoc *di-*

rectorium recensionem daret, singulis annis, necessitatum omnium regionum quae sacerdotibus maxime carent. Quae necessitates committi possent studio ac zelo seu Episcoporum seu Societatum quorum scopus est coordinatio et distributio sacerdotum voluntariorum.

XIII. *De moderatione et discretione in devotionibus*

Episcopus Arcis-Lamy existimat maxime vitandum esse quidquid in devotionibus nostri occasionem scandali vel minoris intellectionis dare posset fratribus nostris separatis, sive protestantibus, sive orthodoxis.

Idcirco exoptat ut sancta Ecclesia foveat spiritum moderationis et discretionis in practica — laudabili — et praesentatione aliquarum devotionum.

Desiderat magnum conatum Pedagogiae fieri in Clero et Populo ut reddatur cultui sanctorum, reliquiarum sanctarum, peregrinationibus, usui et distributioni *indulgentiarum*, eorum sensus catholicus genuinus et authenticus. His omnibus tractatis semper in ordine ad aedificationem non tantum fidelium, sed etiam, cur non? eorum qui extra fidem nostram versantur.

Haec omnia iudicio Commissionis Antepreparatoriae Concilii humiliter committo. Sanctis Sacrificiis et orationibus Eminentiae tuae me commendo, cuius sum servus indignus et in Christo coniunctissimus.

✠ PAUL DALMAIS, S. I.
Episcopus Arcis-Lamy

5

EXC.MI P. D. AEMILII E. VERHILLE
Episcopi Arcis Rousset (Fort Rousset)

Fort Rousset, die 21 aprilis 1960

De Liturgia
Quoad reformationem liturgicam in genere

Principia talis reformationis videntur esse:

- ut maior sit perspicuitas in ritibus, ita ut facilius intelligantur,
- ut ea quae sunt principalia et maioris momenti non obstruantur accessoriis,

- ut maior procuretur simplicitas et symbola vitentur,
- ut reformatio Divini Officii, in ratione simplificationis, fieri possit,
- ut necessaria unitas in verbis et ritibus tamen servetur.

*Quoad usum linguarum vernacularum in Africa Gallica
et in Africa Aequatoriali*

In praesentibus adiunctis post decretum promulgatum a S. R. C. traductionem ritualis permittens (ad tempus) usus linguarum vernacularum hoc affert commodum ut fideles meliore modo ad Missam participent et maiore fructu sacramenta recipiant.

Attamen, necessitas ut maiores dentur facultates non videtur. Praeque linguae vernaculae, in regionibus istis intra nimis parvos fines, sunt in usum; variantur et mutantur, ita ut hodie, adulescentes verba, dicta et proverbia multa, amplius non intelligant et usus solius linguae gallicae crescit de die in diem.

De Actione Catholica

Dantur saepe confusiones damnosae inter actionem catholicam, actionem socialem et actionem politicam. Videntur provenire ex defectu formationis eorum qui « militantes seu responsables » vocantur.

Quorum activitates non amplius verum apostolatam, sed finem mere temporalem esse videntur.

Immo, aliquando, aegre de finibus ultimis regnoque aeterno sermo fieri potest.

Itaque, optamus ut Actionis Catholicae principia, canonice definiantur.

✠ AEMILIUS VERHILLE
Episcopus Arcis Rousset

6

Exc.MI P. D. IOANNIS H. ADAM
Archiepiscopi Liberopolitani (Libreville)

Sainte Marie de Libreville, le 28 août 1959

Eminence Révérendissime,

J'ai l'honneur d'envoyer ci-joint à Votre Eminence, en réponse à Sa lettre du 18 juin 1959 N. 1 C/59-746, les questions que je désirerais voir étudiées au prochain Concile Œcuménique.

En assurant Votre Eminence Révérendissime de mon entier et respectueux dévouement, je La prie de daigner agréer l'hommage de ma filiale soumission en Notre Seigneur et Notre Dame

✠ JEAN JÉRÔME ADAM
Archevêque de Libreville

* * *

- 1) Theologia Episcopatus et Laicatus.
- 2) Institutio ordinis Diaconorum.
- 3) Reformatio legis ieiunii et abstinentiae.
- 4) Nova notio operum servilium.
- 5) Maior utilisatio linguarum vernacularum.
- 6) Simplificatio ritualis (praesertim pontificalis) et breviarii.
- 7) Sollemnizatio aliquorum sacramentorum, uti matrimonii.
- 8) Missa post benedictionem finienda.

✠ IOANNES H. ADAM
Archiepiscopus Liberopolitanus

7

Exc.MI P. D. RAIMUNDI DE LAMOUREYRE
Episcopi Muilaënsis (Mouila)

Episcopus dioecesis Muilaënsis (Gabon) enixe rogat Pontificiam Commissionem ut ipsum benigne excusare velit. Cum episcopalem consecrationem die 13 septembris 1959 tantum receperit, responsionem suam ad diem determinatam, scilicet 1 septembris mittere non potuit.

VOTA

1. Ut in theologicis studiis, divina praedicatione, catechetica instructione, et ceteris disciplinis exponendis, omnes semper ante se habeant principalem et essentialem veritatem: Deus caritas est.
2. Ut virtus principalis eorum qui se disponunt ad munus Dei praeconum vel qui iam actu ipsum Deum repraesentant, sit revera ipsa caritas.
3. Ut semper et ubique catholici amicitiam et reverentiam praestent

erga eos qui adhuc extra Ecclesiam degunt, ita ut hi ultimi sympathiam sentiant invitationemque ad vitam Ecclesiae catholicae etiam ab extra participandam. Utque in Seminariis magnae religiones cum spiritu vere fraterno studeantur.

4. Ut directio spiritualis, sacramentalis confessio, ad opera activa ingressus, occasionem praebeant ad exigendam maiorem caritatem erga proximum, effective quidem et non tantum verbis.

5. Ut omnis spiritualis coetus, omnis consociatio actionis catholicae, ad finem proprium alium finem addant, scilicet de necessaria caritate corporali vere exercenda.

6. Ut accuratius normae determinentur circa iustitiam et caritatem quoad usum « superflui ».

7. Ut sive presbyteris, sive diversis religiosis ordinibus, sive variis catholicis consociationibus, normae directivae dentur quod ad « superfluum » attinet.

8. Ut extensio proprietatis ordinum religiosorum in omni eo quod non stricte pertinet ad caritatis exercitium stricte limitetur.

9. Ut religiosi ordines vel proprias traditiones servant, vel ad ipsas redeant circa apostolatam erga pauperes egenosque et omni ope destitutos: quae revera traditiones saepe rationem dederunt ordinis instituendi causamque fuerunt eiusdem extensionis et progressus.

10. Ut spiritus vere fraternus regnet inter familias religiosas, qui omnem speciem divisionis de facto excludat.

11. Ut qui in Seminariis curam habent formationis sacerdotalis, alumnos determinatius interrogent de ipsorum tendentiis, caractere, inclinationibus, passionibus. Bonum esset si praepararetur scientificum quaestionarium sine falso timore ponendum. Ita fieret ut arcerentur et nimia discretio superiorum et timiditas inexperientiaque discipulorum et animi magis aperirentur arcereturque causa magni damni in formatione candidatorum ad ordines.

12. Ut a sacerdotio arceantur qui voluntatem nimis debilem praebent, quibus deest spiritus ad sacrificium pronus, qui duri et egoistae se ostendunt, vel ad lasciviam propensi.

13. Ut simul cum formatione theologica clerici generalem ut aiunt formationem vere recipiant, etiamsi sacerdotalis ordinatio procrastinari debeat.

14. Ut qui iam minores ordines receperunt, valeant per plures annos ad apostolatam practice participare, si velint, ut Cleri auxiliares: quae probatio, de cetero ad omnes extendatur quorum vocatio non plene firma videatur. Et hoc quidem non consideretur ut aliquid extra regularem normam.

15. Ut fratres coadiutores qui sacerdotii probatum desiderium sentiunt, etiam in propria congregatione religiosa, hanc vocationem possint ad effectum deducere.

16. Ut omni modo detur opera ad hoc ut lapsi sacerdotes, qui revera omnino incapaces se praebent ad vitam pristinam redeundi, possint tamen absolutionem invenire vitamque christianam degere.

17. Ut ipsi laici, iam matrimonio iuncti, qui vitam ferventem duxerunt, in datis conditionibus et circumstantiis ad sacerdotium divinumque ministerium exercendum tendere possint.

18. Ut nemo, etiam inter religiosos, ad episcopatum evehatur, quin prius audiatur, ultima utique decisione ad Sanctam Sedem pertinente.

19. Ut numerus episcoporum ex Africa oriundorum semper augeatur quin tamen designatus episcopus necessario ad regionem in qua natus est mittatur.

20. Ut divina Liturgia sit magis ac magis accessibilis fidelibus, ita ut sacerdos qui inter Deum et homines est mediator, sive sacras functiones exercent, sive divini verbi praedicationem praebet maiori comprehensione et utilitate populi hoc faciat.

21. Ut « Temporale » et « Sanctorale » ut aiunt, e Sacris Libris semper maiora desumant: sic plurimam diversitatem obtinebunt ad imaginem v. g. liturgiae temporis quadragesimalis.

22. Ut musicale ingenium populorum magis ac magis in usum veniat ad orationem exprimendam.

23. Ut laici qui in Actione Catholica militant, auctoritatem obtineant ad eorum zelum vitamque christianam proportionatam.

24. Ut qui principia et theoriam apostolatus exprimunt, saltem 52 diebus per annum in ipsa actione practica experiantur: quae quidem regula ad eos extendi deberet qui operam dant ad functiones administrativas, aliter saepe nimis longe sunt a praxi.

25. Ut et antiquae regiones christianae cum maiore spiritu fidei invitationes audiant Summorum Pontificum de sacerdotibus mittendis ad regiones recenter evangelizadas.

Episcopus Muilaënsis Pontificiam Commissionem enixe rogat ut gratas habeat ad Deum proprias, ipsius dioecesis et fidelium preces circa bonum eventum Concilii generalis.

✠ RAIMUNDUS DE LAMOUREYRE
Episcopus Muilaënsis

Exc. MI P. D. IOANNIS BAPTISTAE FAURET
Episcopi de Pointe Noire (Pointe Noire)

Die 10 aprilis 1960

Eminentissime Domine,

Epistola (Prot. N. 1 C/59-1038-bis), die 21 martii 1960, a Commissione Antepreparatoria pro Concilio Oecumenico emissa, a me recepta, quod sequitur Eminentiae Tuae Rev. mae notum facere mihi honorificum est.

Litteras ab Em. mo Dom. Card. Dominico Tardini, die 18 iunii 1959 scriptas, accepi novembris mense tantum, scilicet tempore peracto ad responsum mittendum, nam erat scriptum « non ultra diem 1 septembris ». Propter quod, vanam et inutilem responsionem facere mihi visum est.

A Concilii Patribus studendas tractandasque has sequentes quaestiones libenter propono:

1. Ut iterum confirmata sit obligationis caelibatus clericalis lex, praetermissis rationibus saepe nostris temporibus allatis ad huius legis abrogationem.

2. Ut principia generalia de « Actione Catholica » in *Iuris canonici codice* intrinsece definita ac expressa sint.

3. Ut correpta et emendata sit legislatio de poenis ecclesiasticis quae menti nostri temporis conformata non videtur.

4. Ut eucharisticum ieiunium ampliatur sit pro sacerdotibus labore graviter oneratis, praesertim diebus dominicis.

5. Ut simpliciter emendatae sint Missalis et Breviarii Romani rubricae, ad mentem et modum reformationis a Summo Pontifice Pio XII iam promulgatae.

6. Ut, in liturgicis caeremoniis, linguae vernaculae usus amplificatus sit.

Religiosi animi sensus Eminentiae Tuae Reverendissimae profundo quibuscumque me filium ac humilem servum profiteor.

✠ IOANNES BAPTISTA FAURET
Episcopus de Pointe-Noire

9

REV. MI P. D. LEONIS DE ST. PIERRE-DU-CHAMP CHAMBON
Praefecti Ap. Bossangoënsis (Bossangoa)

Le 11 mai 1960

Excellence Révérendissime,

Nommé Préfet Apostolique de Bossangoa milieu décembre 1959, je viens d'arriver à mon poste le 20 avril 1960.

Le Supérieur de la Mission m'a remis votre lettre du 21 mars dernier Prot. 1 C/59-2775-bis, me rappelant que je n'avais pas répondu à une lettre précédente au sujet du Concile.

Mon excuse est dans ma récente nomination et mon arrivée ici il y a 3 semaines seulement. C'est pour cela que même aujourd'hui je ne me sens pas autorisé à faire une remarque quelconque parce-que vraiment trop novice encore.

Mais la Mission de Bossangoa faisait partie jusqu'ici du Diocèse de Berbérati. Mgr Baud en vous faisant son rapport vous a transmis les « desiderata » de tous les missionnaires qui se résument, je crois, en une liturgie adaptée à la langue et à la mentalité africaines et à la simplification du Bréviaire pour les Prêtres.

Je m'excuse, Excellence, de la simplicité de ma lettre, et de ne pas vous écrire en latin. Mais je suis en pleine brousse, je n'ai aucun dictionnaire, mes bagages ne sont pas tous arrivés encore. Et nous, les Français, il nous est difficile d'écrire couramment le latin sans dictionnaire.

Encore bien perdu dans un monde si différent de celui d'Europe, je supplie votre charité d'avoir pitié de moi.

Mais certain de faire la Volonté du Seigneur je puis vous assurer de toute ma bonne volonté.

Je me recommande à vos prières et avec respect j'ose me dire, de Votre Excellence Révérendissime, le serviteur bien soumis.

Fr. LÉON DE ST-PIERRE-DU-CHAMP CHAMBON
Préfet Apostolique de Bossangoa